

САНА ОЛОХ

Х а н ы а т
1931 оыл алтынны
15 нүттэн тахвар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 7 (5987)

1984 сьд. Тохсуньу 17 күнэ
ОПТУОРУНЬУК

Сыаната
2 харчы.

БЫЫБАРГА МААССАБАЙ-ПОЛИТИЧЕСКАЙ ҮЛЭ

≡ С. П. МАКАРОВ, ССКП райкомун иккис секретара ≡

Бийиги дойдубут олофор сүнгэн суолта-лаах политическай хампаанья—ССРС Верховнай Советыгар биймгы бымар усн бийрис пятилетка баарабай сорукарый олохто кылаадингэ норуот бүтүүнүн дү-дуурдаах охсубуутун усулуобуйатыгар, ССКП XXVI съезин, партия Кийн Комитетин сэттиньтээри (1982 с.), бэс мыйнаа-ры уонна ахсынньытаары (1983 с.) Пленумуларын уураахтарын ситиһилээхтик толорорго дыһардаах үлэ кэмгэр ы-тыллартынан ордук уратылаах уонна э-питтээх.

Сир ахсын буоларын курдук, бийиги оройуонмутулар эмнэ быбарга бэлэмнэ-нин улам кыаг далааһыннанан илэр. Быбар хампааньатын эпиттээх сү-лүбэ—депутаттарга кандидаттар туруо-руу хаан-уруу Коммунистическай партия-ны тула норуот мкс түмсүүтүн, социа-листическай демократия өрөгөйдөөһүнүн бийиги-майгытыгар бара турар. Го-сударственной былаас урдүкү органыгар депутатка кандидаттарынан туруорулу-буттар ортолоругар партия уонна госу-дарство салаааччылар, норуот чулуу предствителлэр бааллар. Саха сирин бийр иккис туттар кийитэ, Маг-Хангалас оройуонун Ленин адтыман совхозун огу-руотчуттарын биригэдьириэ, Социалисти-ческой Үлэ Геройа Екатерина Иннокен-тьевна Новгородова ССРС Верховнай Со-ветин Союһун Советын быбарыгар 404 М-дээх Саха сиринээби Хотугу быбар-дыр уокурукка депутатка кандидаттынан туруорулубутун оройуон үлэһиттэрэ истиг биһирэбилинин көрүстүлэр.

ССКП райкомун бюрота өссө ааспыт бүүтүүтүгэр быбары көрсө маассабай-политическай үлэ сорукарый туһунан уураады ылыммыта. Ону олоххо кыла-рыни үгүс партийнай тэрлэтэлэр тэрэ-һиннээхтик садалаатылар. Бу күнүгэр ССКП райкомун пропагандистскай бөлө-хтөрө бары совхозтар отделениеларыгар сылдьан 1983 сьд түмүктэригэр, үүмүт сьд уонна быбар хампааньатын тирээн турар сорукарый партийнай тэрлэтэлэр секретардыгар, идеологическай активк семинардары ыттылар, практической кө-мөнү оҥордулар.

Быбар иккис агитационнай, про-пагандистскай үлэ сүүн ис хоһоонунан ССКП XXVI съезин, партия Кийн Комитетин бэс мыйнаады уонна ахсынньытаары (1983 с.) Пленумуларын уураахтарын оло-хо кылаарыгэ үлэһиттэри түмэ тардыы, кийилэр политическай уонна үлэбэ актив-ностарын салгыы ерө кетбүү буолар. Итиннэхэ быбар чыһигэр социалистичес-кай куоталаһыны кийиник, көхтөөхтүк тэһитин быһаарар суолталаах. «Сельхоз-техника» холбоһук автопаркетин коллек-тивна, прокомбинат маһын сыадын үлэ-һиттэрэ, Субуруускай аатынан совхоз будчуттара ССРС Верховнай Советыгар быбар күпүн көрсө сьд бастакы квар-талылаады былааннары толорор иһин куоталаһыны көбүдэттилэр. ССКП рай-комун бюрота ити бачымы биһирээтэ. ССКП КК Пленумугар табаарыс Ю. В. Андронов бэлэмтээбитин курдук, аан дойдутаады быһы-майгы сытырхай-быт усулуобуйатыгар былаан толоруу, үтүө суобастаахтык, урдүк оҥорумтуолаах-тык үлэһитин хас бийрдин үлэ коллек-тивин, хас бийрдин советскай кийи эбэ-һиннэхэ эрө буолбакка, ону аһан патри-стическай нэхэ буолар. Ону дьонго ордук үчүгөйдик өйдөтөр наадалаах.

ССРС Верховнай Советыгар ааспыт быбартан өттөх бийиги олохпугар буолбут улахан улартымылар, хаһаа-ныстыбанный уонна культурнай тутууга ситиһиллэри быбардааччыларга тийим-тиэттик быһаарыахха, биллэргэ кэмгэ бийиги женинскэй партиябыт, кийи Кийн Комитетин, Кийн Комитет Политбюротун салайар уонна сүүрүнүүр оруоллара ха-һаангытаабыр да үрдээн иһэрин чопчу холобурдарга тирэһирэн диригиник, итэ-һитилээхтик өйдөтүөххэ. Итиннэхэ партия Кийн Комитетин ахсынньытаары Плену-мугар таб. Ю. В. Андронов этитин бала-һаньналары уонна түмүктээһиннэрин төрүт оҥостуохха.

Оройуонго 25 быбардыр учаастак тэрилиннэ, кийилэр комиссияларын сас-тааптара бигэргэтилиннэ. Олохтоох Совет-тар исполкомнара ити комиссияларга сөл-төөх үлэһиттэр усулуобуйаны тэрийнэхтээ-хтэр, оттон комиссиялар бэлэлэрин үлэ-эрин ситиһили былааннаан ытыхтаахтар. Быбар түмүгэ партийнай тэрлэтэлэр, ытытар маассабай-политическай үлэһиттэр улахан тутулукутаах буолуоҕа. Оро-йуонго 25 агитпункт тэрилиннэ, агиткол-лектиктар састааптара Сөбүгөтүлүннэ. О. эрээри сорох сирдэргэ быбар иккисээби политическай агитацияны тэрийингэ бы-таары таһан эрэр. Бу ордук Хайахсыт-таары, Бахсытаары, Соловьентаары пар-тийнай тэрлэтэлэргэ сыйаннаах. Маны түргөһик кеннере охсуохха.

Элэр быбардааччылары кытары үлэбэ ураты суолта бэрлэннэхтээх. Кийилэргэ ССРС Верховнай Советыгар быбарда-ар тустарынан Союһун, советскай быбар-дыр системаны ситиһили быһааран өйдө-түлүкүтээх. ИБСЛКС райкома, комсомоль-скай тэрлэтэлэр бу үлэни чопчу былаан-наахтык тэрийсэллэрэ, оройуон кийингэр, совхозтар кийи улаһыбаларыгар элэр бы-бардааччылар кулуунтарын үлэһиттэлэрэ эрийлэлэр.

Быбардарынан сибээстээн культурнай-сырдатар учреждениелар үлэлэрэ хаһаа-нытаабыр да тупсарылыахтаах, көрдөрө: агитацияны күүһүрдүүгэ, үлэһиттэр сый-нааланнарын тэрийингэ кийилэртөн көрдө-бүд үрдэтиллиэхтээх. Культура дьээлэрэ библиотекалар быбардааччылары түмэр, тэрийэр дьиннээх кийиннэринэн буолуо-хтаахтар. Лекциялар, Сөһүдэлэр, ыйгыты уонна эпиттэ билчэрдэрэ, араас темалар: конференциялар уонна диспуттар, о.д.а.— итиннэхтэр кийилэргэ күнүгэ ытыл-лаахтаах үлэ көрүнгэрэ. Бу ый иһинэн оройуоннаады Культура дьээтигэр уонн: совхозтарга агитбригадалар тэриллэн производственной учаастактарга график быһытыннан сылдьан үлэһиттээхтэр.

Быбарга бэлэмнэнигэ профсоюзнай тэрлэтэлэр эмнэ активнайдык кытыах-таахтар, үлэ коллективтара социалисти-ческой эбэһэтэлиститибэлэри ылыммыларын уонна көмүскээһиннэрин быһаччы тэрий-сиэхтээхтэр.

Бу күнүрдээби маассабай-политическай уонна тэрийэр үлэ бүүс-бүтүннүүтэ ССРС Верховнай Советын быбары үлэбэ, олоххо сана ситиһиллэрдээх достойнайдык көрсөргө, быбар күнүгэр быбардааччы-лар депутатка кандидаттар, норуот чулуу предствителлэрин иһин бэлэлэрин куола-старын бука бары, бийр кийи курдук, биз-рэллэрин, оһон хаан-уруу Коммунистиче-скай партияга, социалистическай Ийэ дой-дуга мугура суох бэриниллээхтэрин өссө төгүл бигэргэтэллэрин ситиһингэ туһула-ныахтаах.

Пятилетка быһаарылаах сылыгар—ударнай үлэни!

Субуруускай аатынан совхоз коллективин социалистическай ЭБЭҺЭЭТЭЛИСТИБЭТЭ

Бийиги, Субуруускай аатынан совхоз рабочайдара уонна инженер-пай-технической үлэһиттэрэ, ССКП XXVI съезин уонна партия Кийн Комитетин кийинки Пленумуларын уураахтарын олоххо кылаарыгэ 1984 сьдга маньык социалистиче-скай эбэһэтэлиститибэни ылыммыт:

СҮӨҮ ИТИНГИГЭР

— мнах сүүһүнү 2250, ол иһигэр манар мнагы 870, сылыны 1700, ол иһигэр бэһини 900 төбөҕө тирдэргэ, мнах сүүһү көнүүнүн өлүүтүн лап-на арытарга;

— эти оҥоруу уонна үтүү валло-бой ылым былааннарын толорон го-сударствога 310 тонна эти, 985 тон-на үтүү (былаанаммытаабыр 20 тоннаан эбэһи) туттарга;

— бийр фуражнай мнахтан үтүү ылымны 1380 кг тирдэри, ааспыт сыллаарытаабыр 100 кг үрдэтэргэ;

— государствога туттарылар үт 50 бырыһыанымтаах итэһиэ суоһун бастакы суортарынан туттарга, үт сытын 3,9 бырыһыанымта, та-баарынаһын 88 бырыһыанымта тир-дэргэ;

— государствога туттарылар мнах сүүһү 85 бырыһыанымтаан итэ-һиэ суоһа урдүк уойуулаарынан ба-рырын ситиһэргэ, 180 төбөнү ил-бенкада туттарга, сүүһү орто кылаарынан 340 кг тирдэргэ;

— мичат сүүһүнү сайлыгы уо-тууга уонна сайыл итингигэр—ба-рыта үс звенону коллективнай бэдэ-рээккэ киллэрэргэ.

ХОНУУ ҮЛЭЛЭРИГЭР

— 1260 гектар мнах сирдээх буоларга;

— туорахтаах культуралары 920 гектарга мнах гектартан ортотунан 7 центнери эбэтэр валлоһуонан 640 тонна үүнүүнү хомуйарга, урдүк үүнүү звенонун тэрийэн сьд эргич-чи үлэһиттэргэ;

— 50 гектарга хортуонлууй мнах гектартан ортотунан 90 центнери, эбэтэр валлоһуонан 450 тонна үү-нүүнү ыларга, онтон государствога 235 тонна туттарга;

— 3600 квадратнай метр иһиннээх тсплицаттан 20 тонна оҥорсуу, бы-лаанаммытаабыр 5 тоннаан эбэ-һи, ыларга;

— икки сивлэстиир звенону үлэ-лэтэн 1600 тонна сивлэһи бааһы-латтан бэлэмниргэ;

— 700 гектар халыммалы хору-тарга, наары таһаастааһыны үс тө-гүд митарга;

— 5000 тонна оту сороһуонка-лырга;

— бааһынаттан сүүһү аһылыгы 30 бырыһыанымтаан итэһиэ суоһун ыларга, 290 гектарга күөх үүнэ-һини мнарга, онтон 100 гектарын күөлсүтэргэ.

Ити кырбиллэри ылар туһугар агрономическай льялаллаады бөлө-мүстигэр урдүк хаачыстыбалаахтык

сложуурга, мнага үлэһиттээх холбоһор мессиналар оромунна-рын муус устар 10 күнүгэр, хаар тытэриһити кулуун тутар 1 күнүгэр, сьдэ мнастааһынын муус устар 1 күнүгэр, нойуон таһытын муус у-стар 10 күнүгэр бүтэрэргэ.

ТЕХНИКА ҮЛЭТИГЭР

— бийр услоһнай тракторга 1080 эгелоннай гектары оҥорорго, эбэ-тэр ааспыт сыллаарытаабыр 30-нан үлэһиттэригэ, оһон уонсайа 45 тыһ. эгелоннай гектардаах үлэни толорорго, антонарк оһонор таһа-рытын 1 мөл. 86 тыһ. тонна-ки-лометр тирдэргэ. Тракторы туһа-ныны коэффициентин 6 бырыһыаным-най үлэһиттэргэ, автомашыныны туһа-ныны коэффициентин 58 бырыһыаным-тай итэһиэ суоһа тирдэргэ;

— 120 сүүһү тутар хотоһун, кэ-лимник механизацияларга, 120 сүүһүнү уулаһынык, эмнэ итэччэ-ккэбэ сыйлаахка мичамы механизацияларга.

ТҮҮЛЭХХЭ, КИЛИЭККЭЛЭЭХ. КЫЛЫ ИТИНГИГЭ

— ийэ саһалтан 3,2 оһону ылар-га, государствога туттарылар бийр тирин орто сылытын 130 солк. тирдэн иһиннээх кыматтан 36 тыһ. солк. (былаанаммыттан 2 тыһ. солк. ордук) боролуусууһун туттарга;

— тымтан уонна ууттан 20 тыһ. солк. күндү түүлээһи булаһа бы-лааны 2 тыһ. солк. аһарга.

КАПИТАЛЬНАЯ ТУТУУГА

— капиталнай тутууга көрүлүү-сүт үбү толору туһанарга—Хаты-лыга 100 сүүһү тутар кыстык хото-һун баалары мнах 1 күнүгэр, 160 ылааха тэһити от иһин 1 күнүгэр, икки квартираллаах оһонор дьээһи-лэһини 1 күнүгэр үлэбэ киллэ-рэргэ, — административнай дьээһи уонна иһити түүстүү квартираллаах оһонор дьээһи тутарга, Болгоһоҕо 800 сьдига базаны бэс мнах 1 күнүгэр тутан бүтэрэргэ.

Ити өһөктарга 3500 кубометр ту-туу маһыт бэлэмнэһи муус устар 15 күнүн аспаһа тэһиэ илэлэрэ-ргэ, 2000 кубометр эрбэммит мати-рийалы бэлэмниргэ.

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ҮЛЭБЭ

— производство бары салалла-рыгар хаһалыһынаһын уонна кэм-чылэһин режимин олохтуурга тех-ника туһата суох сүүрүүтүн мугу-туурдук аһытын суотугар уматын 1 бырыһыаным кэмчииргэ;

— боролуусууһун оҥорууга та-сар ороһоттары еһитан үт бэбэ-һи тутар сивлэһин былаанаммыт-тан 2 бырыһыанымта, эмнэ 1 быры-һыанымтаан намтатарга, итиннэ сьдга 50 тыһ. солк. итэһиэ суох барсы ыларга.

(Эбэһэтэлиститибэ аһын үлэ коллективтарынан бийр саһаанан ылыммына).

Түөрт сыллааһыны—быбары көрсө

ХАДААР. Сүүһү итиннэ-летка үс сылынаады тус-таах сорукарый 138 тонна-нан аһарда.

Бочуоттаах сивнэһингэ таһсан баран, сүүһү итин-тин иетеллэннэһи песплбтти-кэбэ ыһырымыларын өһөн, сьдгы үлэһин сьдлар бу чулуу маньыкыт, бэ-

бийи күүүһүн-кыларын аһы-нан көрөн баран, пятилет-кэ түөрт сылынаады сору-карый ССРС Верховнай Советин быбарын көрсө кулуун тутар ийга толорор-го, оттон сьд бүтүөр дьэ-ри мнарын ахсыттан 3260-тонна.

С. СМЕРНИКОВА.

Комментатор колонкалар ЕВРОПА НОРУОТТАРЫН ИНТЭРИЭСТЭРИГЭР

Варшавский дуосабар кыттылаахтарга дуосабар-стволар НАТО чинээнэрэ госуларстволарга Европаны химический сэрин сөбүтүн бөксөлүүр туһунан болууруска 1984 сылга боломуочуйалаах предствителлэр саннаа барылаан билсінэр көрсүһүүэри мьтарга эттилер. Ити этин ССРС Тас дьмаллаарын министрствота бу күнүккө кээк арбааны добуулар посольстволарыгар туттарбыт Өйдөбү-үк сүругар баар.

Аан дойдуларь быһиммайгы ситимхайытыи билсиски усулуобуйаларыгар, дини этиллэр докумуонга, химический сэрин сөбүтүн туттулуутун куттал бастакы уокларат Европала күүһүрэр. Хобуу нэбилэниилээх Европа усулуобуйаларыгар сүһүрлэр ве-ществолары туттуу эйэлээх сохтоохторго ордук мара-кан содуларлаах буолуо-бу, ордук нэиг территориян тутулуутугар тиэрдиэрэ. Ол иһин Европаны хими-ческой сэрин сөбүтүн бөксөлүүсүгэ тиэрдэр ды-һаллары иһын уһулуучу суолталаах.

Сэрин сөбүн идээнигэ маассабыдник тэбэр бүтүн көрүгүн суох оҕоруу, бил-дэн турар, Европада кут-тал суох буолуутун бөдөр-төтүөх, байыиылай суоһа-һынны мөлтөтүүгэ, харда-рыта итэрийсиски бөдөр-төтүгэ, уолсай политическай быһымы-майгыны чөбдү-гүрдүнгэ көбөлөһүөх этэ. Ону аһаан ити Варшав-скай дуосабар кытты-лаахтарга госуларстволар бүтэһиктээх салларыннан буолар химическай сэрин сөбүн бобор туһунан конвен-цияны түһэрсөргө аан дой-дуу бүтүнүтүн хабар кэмэйдээх дуулуууга кө-мөлөһүөх этэ.

Советскай Союз уонна атын социалистическай дой-дулар сага эйэлээх көү-

лээһиннэрин үгүс госулар-стволарга социалистиче-ская биһиргэ доҕордоһуу дойдуларга бэйэлэрин аан дойдуларь тыгъаһыннэ симпатимга, сөбүлэһиннэ уһуһуууну тохтотууга, сөбүлэһиннэ эһингэ итинэн сэрин суоһаһиннэни туо-райымга туһайылыбыт принципналынай уонна ууһунаах динияларьк өмөххө киллэриллэрлэр добууһуоох хардыи бы-һыытыннан сивалымалар.

«Вечерне новости» дьэн Югославия ханыата, бу кө-бүлээһини кинигилэр уонна арбааһылар икки ардыла-рыгар кээстэннэлэри сөргү-тэр кыагы үөскэтэр итинэн билсиски быһымы-май-гыга уһулуучу суолталаах, дини сүурай Ардаа Бер-линнэри «Тегесинигель», ити көбүлээһини олоххо кылларыи Европа конти-нентыгар уонна аан дойду-га бүтүнүтүгүр хими-ческой сэрин буолар кутта-лын ачаттар кыагы би-рээх этэ, дини бэлэтиир.

Ол кэмгэ сорох бур-жуазкай, бастатан туран америккай, пропаганда срилиннэри социалистиче-ская дойдулар ити эйэлээх көбүлээһиннэрин суолта-тын наиттарга сорунал-лар.

Социалистическай биһиргэ доҕордоһуу дойдуларынаа-ры, ону тэҕэ үгүс арбаа-ны госуларственай уонна общественнай деятеллэр НАТО дойдуларын правителстволарэ Варшавскай дуосабар кыттылаахтарга госуларстволар көтөхпүт Европа дарааны, ол курдук аан дойду бүтүнүтүн дараан норуюттарыи төрүт интэриэстэригэр эппэсттиир сөҕө дууһунаах этиллэ-ригэр бочкумух уонна болоромолоохтук сьһыан-һаһахтарга дини күүтэл-лэр.

М. ЯКОВЛЕВ,
ССТА мрытааччыта.



Алма оройуону Алтан, Мьнэ-Хангалас оройуону Бүтэйдээх уонна Диринг орто оскуолаларын коллективтара, хардарыта үлээ-хэмнэска, спорка таба-рыстыи күрэхтэһэр буол-луттара 20-тэн тахса сыл буолла. Бастаан-утта көр-сүһүүлэр спортивнай эрэ кыйыскалаах этилэр. Кэлин оскуолалар коллективтара ленинскэ уонна комсо-модьскай үлээри онытарын аһыстаахтар, учууталлар аһаас уруоктарга сыл-дэик мрыталлар, үөрэтэр комитеттары көрүү ытыл-лар, араас темаларга да-кылааттары исталлар.

Быйыл Алма оройуону Алтан орто оскуолатыгар кытталыбыт үгүс буолбут көрсүһүүтэ биһиги оскуо-лабытыттан 38 үөрэнээччи уонна 7 учуутал кытты-ыи ыллылар.

Үөрэнээччилэр спорка кү-рэхтэһиннэрэ көңүл тус-тууттан саҕалаанна. Маныа-ха 5 чемпионнаах бүтэй-дээхтэр бастаатылар. Ал-таннар иккис миэстэ, биһи-ги үгүс буоллубут. Биһиги бөрүстөбүт эрилиннэ-рэрэ мөлтөҕө харааха тутта бырабыллар, арыдах му-һуутта тустаат илестэн хаа-чыллар. Саахымакка эмнэ Бүтэйдээх оскуолатын спортсменнэра иньикки түс-

Үгэс буолбут көрсүһүүгэ

Кинилэр К. Брыз-гаев, В. Кононов, курдук үчүгэй оонньоочулардаах эСиттэр. Үгүс дуоскага би-һиги үөрэнээччибит Люда Флегонтова кыайан иккис миэстэ буоллубут. Дуобак-ка маллабытын иккиннэ-рин кэнибитигэр хааллар-дыбыт. Бастакы дуоскага В. Михайлов, иккис дуос-кага С. Герасимов иккис, үгүс дуоскага В. Абрамова бастакы миэстэлэри ыллы-лар. Остуол тенниһигэр бас-такы ракеткага биһиги үөр-энээччибит Афоня Поталов, иккискэ В. Неустров, үгүс-кэ Л. Курьянова (алтан-на) бастаатылар. Военизи-рованнай күрэхтэһингэ Ди-ринг оскуолата бастакы, бү-тэйдээхтэр иккис, алтаннар үгүс буоллулар. Саамай элбэх очкону Люба Бори-сова (Диринг) хомуйда. Кыргыттар уһуу ыста-нымларыгар Л. Степанова (Алтан) 3 м 64 см түһэн бастаата. Киниэхэ 23 см сабырийтаран Саргы Ива-нова (Диринг) иккис үчү-гэй көрдөрүүлэниэ. Уолат-тарга Бүтэйдээх оскуола-тын хаскыллээх спортсмен-нэра В. Тимофеев 5 м, К. Брызгаев 4 м 81 см түһэн кини да тутуһуннарбаты-лар. Уста төхтөрүһөн ойуу-га Афоня Поталов (Ди-ринг) 10 м 95 см көрдөрүү-

дэни бастаата. Бүтэйдээх оскуолатын үөрэнээччилэрэ К. Никаноров 10 м 90 см, оттон В. Тимофеев 9 м 96 см түһэннэр иккис уонна үгүс миэстэлэри ыллылар. Уолаттар үрдүгү көтүүлэ-ригэр эмнэ бүтэйдээхтэр аатырдылар. Биһиги үөр-энээччибит Кеша Понсеев 1 м 35 см кырайдан үгүс үчүгэй көрдөрүүдэниэ. Кыр-гыттар үрдүгү көтүүлэригэр бастакы уонна-иккис миэстэни Алтан оскуола-тын үөрэнээччилэрэ ыллы-лар. Люда Флегонтова (Диринг) үгүс буолла. Уолсай түмүккэ оскуола-лар үһүөн 14-түү очкону хомуйан тэһинэһи бала-һаныытата үөскээтэ ээсэри хаачыстыба өттүнэи Бүтэй-дээх орто оскуолата биһир очкону эһин сурунан кыа-һылаарынан таһыста. Ал-тан уонна Диринг орто ос-куолалара II—III миэстэлэ-ри агардастылар.

Учууталлар 2-лин аһаас уруоктарга сылдыан мры-тэстылар. Бүтэйдээх орто оскуолатын директорэ М. Е. Канитонов үс оскуола үгэс буолбут көрсүһүүлэ-рини үтүө сабыдылаарын туһунан, Диринг орто ос-куолатын учуутала А. А. Архипов «Эдэр учуутал-ларга сүбэлэр», А. К. Пав-лова «Алтан орто оскуола-

тыгар үлээ итинэ», Г. Кузьмин «Диринг орто оскуолатын үтүө үлээтэри темаларга дакылааттары оҕордулар. Үөрэтэр кабинеттары тыл толору лабораторияны (языковая лаборатория) тарыммит I кылаас үөрэнэр кабинетин ордуу бийирээтибит. Оскуола ди-ректора В. Д. Окоркова сөбүлэһсэйдээх саха тыл-лан уонна литературатын кабинета баай матыры-каалаага сөхтөрдө. Саха литературатыгар таһаары-лыбыт кинигэлэр үкүлэрэ, ону тэҕэ Советскай Союз көрүөттэриин элестэра эмнэ бааллар. Кэлин литератур-най - музей оҕорор баа-һахтар. Үс хоско баай элестэтиэх ленинскэи му-зей үлэһин. Оскуолалар музей Союз иһинээһи, оу тэҕэ кыраныысса тас өт-түнээри музейдары кыта сибээһин тутуһар эбит. Би-һиги коммунистическай тыгынга иһингэ оҕорбу-тууелэрин иһин музей РСФСР Үөрэһин министр-ствотын көбөрүллэ сылаа. КИһыл знамятыннан уонна Бочуотунай грамотаныи наҕараадалаһымит.

Түмүктээн эттэххэ, оскуолалар коллективтарыи манык көрсүһүүлэрэ, үр-үнээччилэри эт-хаан өтү-һан сайымнарыыга төһүү буоларын сөргө, үлэ опыты түмүүгэ, үлээ сага сүр-эһиннэри киллэрингэ улаа-к көмөлөөхтөр.

Г. КУЗЬМИН,
оскуола директорун
интэр үлээ солбууааччы.



Сарсын ССРС Народнай артиһа Борис Андреевич Вабочкин (1904—1975) төрөөбүтэ 80 сыла туолар.

Матрена Шарина 1975 сылаахха, орто оскуоланы бүтэрэит, баҕа өттүнэн Эрилик Эристин аатынан совхозка маныыксыттын тахсыбыта. Маныаха дээрэ сүөһү көрүүтэ дини тутуу сыла, иһады иһи иһик эдэр-кээи кымычааны биһир кыр-дыҕас маныыксыт бэйэ-тин эһэригэр сьһыаран үлээһинтэ. Мотэ 17 иһа-дыи торбостору тутуута, эһэнигэ көрөн-истэн сыта-һаарыта, үлээ кээбэстик сьһыыбыта. Ол сылдьан продавец үөрэҕэр кэтэхтэн үрэмэнтэ.

Үөрэһин бүтэрии бараа оройуон юниһигэр бастаан хаһаайыстыбанай маҕа-һымыга, оттон «Сельхоз-техника» маҕаһыныгар, уһуермакка үлээһинтэ. Ол үстэтигэр ыһаан ий ахсыи биллэһин толорон өһөнтэ, көрсүө-сэмэй, аламырай майгытынан атылаһааччыларга сөбүлэһинтэ.

Матрена Петроуна 1982 сылтан Китаанах промто-варнай маҕаһыныгар үлэ-лээбитэ. Оттон ааспыт кү-һүгүттэн оройуон кини-и-тиилэриин, үлээ кы-һаһыыларынан дьон са-һаатын туттулар, астын-ырадылар.

Кинилэр илиилэрттэн ардаа эһэргэ 1200-тэҕэ ки-һи аһаан-сэһи олороддор. Урукку өтгүгэр бороудук-танаан малды хойутан хааччыллар, атылаһааччы-ларга марахан сьһыан-наах, куоталаһымга мал-дыи жутурукка соһуллар маҕаһын үлээт-хампаһа М. П. Шарина кэлэһиттэн тубуста, сэргэхсийэ түстэ.

В. ИГНАТЬЕВ.

МАҒАҢЫН СЭРГЭХСИЙЭ ТҮСТЭ

Государственной страхо-вание сүрүн соруга—граж-даннар араас быһылааһы-ни түбэстэхтэриинэ мате-риальнай көмөү оҕоруу.

Партия уонна правитель-ство советскай дьоннор туттарыгар ити улахан кы-һаһыытын олоххо киллэ-рингэ госстрах оройуон-наады инспекцията үгүс өрүттээх үлэни ыһтар. Би-һиги биһиги оройуонму-тугар көңүл өттүнэн стра-хование дуосабара суох күһ суоһун көрүөтэ, сорох ыдаллар 10—13, оттон да

үрэмэнтэ. Үөрэһин бүтэрии бараа оройуон юниһигэр бастаан хаһаайыстыбанай маҕа-һымыга, комсомолка Анаста-сия Навгородова, рабочай-наа саха бастакы дыахтар-трактористарыттан биһир-дустэрэ Е. А. Лазарева үлээһинлэр.

Маҕаһын ааспыт сыл IV кварталынаады былаан-ынан 4 тыһыынча солкуоба-һынан аһарда. Продавец-тар дьонго үтүө сьһыан-нарынан, улумнарынан, ба-ран-кэһи наадыһыллар та-һаардари була-тала са-

уонна иккис кварталлары-гар илэриинэ күрэхтэһин-тэ субуруучу бастаабыта. Бу совхозтаады страхово-вой агенттар ситкиһилэрин мэ-һэтиһин кинилээ үлээ кыһаһыылары уонна эппэ-һитиһсэртэ буоллар.

Госстрах оройуоннаады инспекциятын үлэһитэрин сүбэ мунуһаар социали-стическай үлэ дьлэһинилэ-һэни бөдөрөгүтү туһунаа ССКП КК, ССРС Минис-

трэриин Советын уонна ПСБСКС уураахтара сьһи-һи дьүүллэһиниһиэ. Онно бьэтик страхово-вой агенттар Е. П. Павлова, М. Н. Ада-мова үлэлэрич онытын би-һиһиһэрдилэр. Былаанна-ры хас ый, квартал ахсын эрмэ-дэхси толорон иһэргэ биһир идээлээхтэрин ыһыр-

И. БАРАШКОВ,
госстрах инспекциятын
начальнига.

ҮЛЭНИТТЭР ИНТЭРИЭСТЭРИГЭР

Бабочкин артист быһы-тынан уһулуучулаах айар тыокура В. И. Чалаев, гражданакай сэрчи геро-дун, обраһыгар армалыбы-та Бабочкин Чалаева ге-рой дьыһкээх ураты бэлэ-һэни эрэ тилиһэрбит буолбатах, ону аһаан бө-һөтэ номоххо кинрээ өл-бө-өрбөт аналлаах образ.

Бабочкин үлээтэ үрдүк проавительственай нара-ваадаларынан бэлэһтэм-митэ, киниэхэ үс төгүл ССРС Государственай бирэми-һэлэээ аһамыттарга, Со-циалистическай Үлэ Геро-дун үрдүк аата иһэрилли-битэ.

Снимокка: «Чалаев» кинофильмтан кадр. Чала-ев—артист Б. Бабочкин, Петька—артист Л. Кмит, ССТА фотохрониката.

САГА КИИВЭЛЭР

Оройуон экранна-гар кылгас болдьоох кэлбит «Знахарь» дьэн Польша биллиилээх су-руйааччыта Т. Долова Мостович итинник аа-таах романынан туруу-руллубут икки сериа-лаах өгнөөх польскай хартыныи таһаарылар. Оһно хирургия профессо-ра уонна киһиттэнна-ра сөһүгэр араары-лыбыт кыһаа көрсөн уһун кэмгэ эрэй-мун эһэрдэнэллэрэ кэпсээр.

Икки сериялаах өг-нөөх «Дорогая Умра» дьэн индийскэи харты-на Индия ааспыт үй-тээһи биллиилээх поэ-тессата уонна үгүс-үбүтэ Умра олоһун дьыһ-кээх историятыгар ти-рээбирэр. Кинээ үгүс мрылааах, үгүкүүлээк. Актриса Рехка кира-һыбай, өйдөөх, ол эр-эри кымырыктаах санаа снэртитбэтэ буолан при-тоһна тэбиллэн атын-ламмыт, ким барыта кээр хайыспыт айма-һаннаах чувствотын ку-рус да, көрдөөх да мрыһаан, үгүкүүһүн ту-һаарарга дуулуһар бэйэ-тин дьирин трагедиялаах героһиниһи обраһыи итэһэтиһилээхтик арыһар.

С. ДАНИЛОВ.

Редактор
А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ.

Эрилик Эристин аа-тынак совхоз салаатата, Хаһахсыт сельсоветын исполкома үлэ ветеран

АРХИПОВ
Борис Дмитриевич
уһун марахан мрыһы-тан өлбүтүнэн көргө-һүгэр, оҕолоругар, айма-һаарыгар кутурбаһа-рыи тиэрдээлэр.